

Informacija apie gyvūnų platinamą MASA kiaulidėse

Žmonės gali užsikrėsti MASA nuo gyvūnų

MASA yra atspari stafilokokinė bakterija, kartais aptinkama kiaulių bandose ir kuria žmonės gali apsikrėsti nuo gyvūnų. Todėl reikia imtis priemonių siekiant sumažinti riziką pernešti MASA iš kiaulidės į namus. Užkratui pradėjus plisti, reikia vadovautis Sveikatos apsaugos tarnybos instrukcijomis.

MASA ant kiaulių odos ir dulkėse

Kiaulės nešioja MASA ant odos arba knyslėje. Tvirtose MASA taip pat yra aptinkama dulkėse, ant visų paviršių ir ore. Todėl, būnant tvarte, neįmanoma išvengti sąlyčio su MASA. Tačiau rizika apsikrėsti MASA yra didžiausia, jei dirbate su kiaulėmis.

Kruopštus valymas užtikrina žemą dulkių lygį.

Žmogus žmogų gali užkrėsti MASA

Žmogus žmogų gali užkrėsti MASA. 5-20% MASA nešiojusių šeimų nariai taip pat bus užsikrėję. Rizika apsikrėsti valgant arba apdorojant kiaulieną yra menka.

Prieš išeinant iš tvarto, taip pat ir per pertraukas

- Valykite ir dezinfekuokite batus – išmeskite batų apdangalus!
- Išmeskite darbo drabužius!
- Kruopščiai nuplaukite rankas šiltu vandeniu ir muilu.
- Nusausinkite rankas popieriniu rankšluosčiu!
- Po plovimo, bet tik visiškai išdžiūvus rankoms, dezinfekuokite jas alkoholio ir glicerolio mišiniu! Rankas turite trinti bent 30 sekundžių, kad išnaikintumėte gyvūnų MASA.
- Po darbo visada išsimaudykite savo darbo vietoje!
- Persivilkite švariais rūbais, kurie laikomi uždaroje patalpoje, apsaugotoje nuo „užkrato“ MASA dulkėmis!
- Venkite įsinešti ir išsinešti daiktus į tvartą, pvz., mobilųjį telefoną!

Darbinių rūbų skalbimas

- Rūbus skalbkite darbo vietoje bent 60°C temperatūros vandenyje.
- Jei tenka skalbti ne darbo vietoje, vežkite rūbus uždaruose maišuose.
- Venkite maišyti su kitais drabužiais.
- Dezinfekuokite rankas nedelsiant, jei prisilietėte prie darbinių rūbų.

Darbo saugos inspekcijos reikalavimai

- Informuokite darbuotojus apie su darbu susijusius rizikos veiksnius.
- Nurodykite, kaip valyti tvartą, kaip elgtis išeinant iš tvarto ir kaip skalbti drabužius.

KAS YRA STAFILOKOKAI

Stafilokokai (*Staphylococcus aureus*) yra bakterijos, kurios dažnai aptinkamos žmonių bei kai kurių gyvūnų tarpe ir mūsų aplinkoje. Sveikas žmogus, stafilokokų nešiotas, turi menką riziką susirgti, nors bakterija gali sukelti nemalonius uždegimus, pvz., votis ar pūslelinę. Bet MASA gali būti perduodama sergantiems ir nusilpusio imuniteto asmenims, ir tuomet stafilokokai gali sukelti sunkias ligas, tokias kaip audinių nekrozė ar sepsis. Stafilokokai persiduoda per glaudžius ryšius su žmonėmis, kurie yra užkrato nešiotojai arba prisilietus prie stafilokokais užkrėstų daiktų (pvz., durų rankenos ir mobilusis telefonas).

KAS YRA MASA

MASA (meticilinui atsparus auksinis stafilokokas) yra stafilokokinės bakterijos, kurios atsparios (multirezistentiški štamai) įprastiems penicilinams. MASA sukelia tokią pačią infekciją kaip ir penicilinui jautrūs stafilokokai, žr. aukščiau, tačiau gavus tokį užkratą, tenka gydytis specialiais antibiotikais. Yra daug skirtingų MASA padermių, o viena iš jų yra tarp naminių gyvūnų paplitusi LA-MASA (MASA 398).

KAS YRA gyvūnų MASA (MASA 398)

Gyvūnų arba LA-MASA yra ypatinga atsparių stafilokokų padermė, aptinkama tarp naminių gyvūnų, ypač kiaulių, kuri gali persiduoti nuo gyvūnų žmonėms. Dirbdami su kiaulėmis rizikuojate tapti MASA nešiotu. MASA gali persiduoti tarp žmonių. MASA infekcijos turi būti gydomos specialiais antibiotikais (įprastas priešstafilokokinis penicilinas neveikia), todėl yra svarbu nustatyti padermę, jei žmogus užsikrečia.

- Užtikrinkite, kad be bendros rizikos vertinimo darbo vietoje būtų paruoštas biologinės rizikos vertinimas aprašant rizikos veiksnius apsikrėsti infekcine liga dirbant prie užkrėstų bandų ir kokia yra MASA prevencija.

Reguliarus kontaktas su LA-MASA nešiotais

Jei kasdien ar reguliariai dirbsite su kiaulėmis, nuolat susidursite su MASA užkratu. Todėl patartina tik visiškai nutraukus darbą kiaulidėse atlikti dekolonizaciją siekiant pašalinti bakterijas. Jei pas jūsų namiškus, kurie reguliariai nesilanko tvartuose, yra aptinkamas užkratas, rekomenduojama juos gydyti siekiant atsikratyti bakterijų.

Kreipiantis į gydytoją ar ligoninę

Jei jums prireikia gydytojo ar ligoninės, svarbu pranešti, kad dirbate kiaulidėje ir galite būti MASA nešiotu. Tuomet jums bus taikomas specialus gydymas, o sveikatos priežiūros specialistai galės užkirsti kelią galimam MASA infekcijos plitimui.

Informacija nėščioms

Nėra nustatyta padidėjusios rizikos patirti nėštumo komplikacijas arba žalą vaisiaus vystymuisi, jei nėščioji yra MASA nešiotė. Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad 20-30 % visų žmonių yra Staphylococcus aureus nešiotai. Tačiau tai neverčia imtis prevencinių priemonių nėštumo ar gimdymo metu.

Daugiau informacijos

Darbo saugos inspekcija kelia aukščiau išdėstytus reikalavimus darbdaviams ir rekomenduoja, kad taip pat būtų laikomasi Danijos sveikatos apsaugos tarnybos nurodymų.

Danijos sveikatos apsaugos tarnybos leidiniai tinklalapyje: MASA, Informacija apie MASA plitimo prevenciją ir MASA plitimas kiaulidėse. Taip pat žr. www.baujordtilibord.dk apie MASA ir Darbo saugos inspekcijos rekomendacijas A.1.9 dėl nuolatinės darbo vietos įrengimo.

Šį informacinį leidinį apie kiaulidėse plintančią MASA parengė Žemės ūkio darbo aplinkos komitetas kartu su Danijos žemės ūkio ir maisto gamintojų taryba. Informacinis leidinys parengtas tam, kad būtų išskabintas kiaulininkystės ūkiuose. Jį galima gauti kreipiantis į Žemės ūkio Darbo aplinkos komitetą pavadintą „Nuo plūgo iki stalo“ bei į Danijos žemės ūkio ir maisto gamintojų tarybą. Informacinį leidinį taip pat galima parsisiųsti internetu iš www.baujordtilibord.dk, www.lf.dk ir www.seges.dk.

Turėdami klausimų, skambinkite Žemės ūkio ministerijos Darbo saugos ir sveikatos komiteto sekretariatui tel.: 87 40 34 00.

Darbo saugos inspekcija atliko šio informacinio leidinio vertinimą ir nustatė, kad jo turinys atitinka darbo saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus. Darbo saugos inspekcija įvertino tik leidinyje pateiktą informaciją, bet nenagrinėjo, ar ji apima visas aptariamos srities temas.

Be to, daromos išlygos dėl technologijų plėtros.

Dėl turinio buvo konsultuojamasi su Danijos sveikatos apsaugos tarnyba bei Valstybiniu serumų institutu.

